

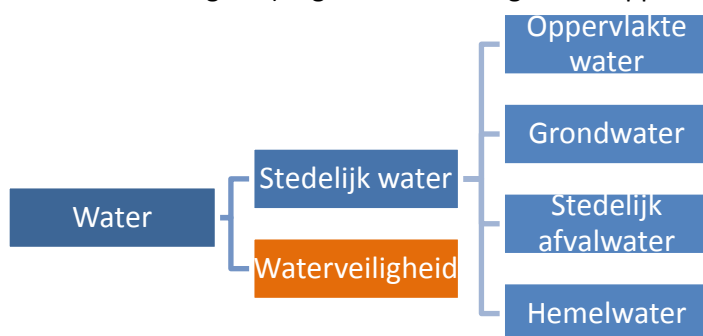
Factsheet Water

1. Inleiding

Op deze factsheet wordt ingegaan op het onderwerp water en de waterhuishouding. Belangrijk uitgangspunt hierbij is het verbeteren van de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening zoals dat is opgenomen in de Waterwet.

Het waterbeheer is het totaal aan activiteiten die tot doel hebben om het grond-, hemel-, afval en oppervlakte water zo goed mogelijk te beheren. Het waterbeheer beoogt voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. Onder vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen wordt bedoeld op 'bewoonbaarheid' in ruime zin, waaronder ook in economische zin.

Het onderwerp water in deze factsheet is op te splitsen in vijf onderdelen, zie onderstaande figuur. De vier blauwe onderdelen aan de rechter zijde zijn onderling sterk verweven en vormen samen het 'stedelijk water'. Het vijfde onderdeel waterveiligheid ligt op het droge en gaat over de veiligheid (door keringen of andere maatregelen) tegen overstroming vanuit oppervlaktewater.

Het water zoals opgenomen op deze factsheet heeft betrekking op deze vijf verschillende onderdelen. De indeling van die onderdelen en de wetgeving lopen echter lang niet altijd parallel. Soms zijn er meerdere wetten die samen bijdragen aan een bepaald onderdeel. Andersom kan één wet verschillende onderdelen bedienen. Bovendien omvat beleid op de verschillende onderdelen veel meer dan wetgeving alleen.

Het stedelijk watersysteem is een samenhangend geheel van riolering, oppervlaktewater en grondwater. Als de verschillende waterstromen gescheiden zouden zijn en geen interactie met elkaar zouden hebben, zou het beheer van het stedelijk watersysteem relatief eenvoudig zijn. De werkelijkheid is anders: alles hangt met elkaar samen. Het is nodig om met deze samenhang rekening te houden, omdat ingrijpen in een onderdeel van dit systeem gevolgen kan hebben op andere delen. Niet alleen effectieve regenwaterafvoer, maar ook scheiding van schone en verontreinigde waterstromen, infiltratie van schoon regenwater en gezonde stedelijke waterpartijen maken deel uit van het duurzaam omgaan met het watersysteem. Doelen zoals schoon en gezond water, aantrekkelijk water, veilig en goed beheerst water zijn alleen te bereiken als alle wateropgaven in samenhang met (ruimtelijke) opgaven op andere beleidsterreinen worden opgepakt.

De perceeleigenaar dient te zorgen(zorgplicht) voor de opvang van regenwater op het eigen terrein, het regenwater wat wordt afgevoerd valt onder de zorgplicht van de gemeente en waterschap.

Gemeenten en waterschappen zorgen beiden voor het omgaan met water. Gemeenten zamelen huishoudelijk en bedrijfsafvalwater in en transporteren het richting gemalen en zuiveringen van de waterschappen. De waterschappen dragen zorg voor de zuivering van het water. Daarnaast zijn de waterschappen verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit en het watersysteem. De verschillende onderdelen van het watersysteem hangen nauw met elkaar samen. Daarom worden gezamenlijk afwegingen gemaakt over het omgaan met regenwater, grondwater en oppervlaktewater. Door open water, rioolstelsels, bodem en openbare ruimte optimaal te benutten, zorgen gemeenten en waterschap samen voor droge voeten en voor een goede waterkwaliteit. De samenhang van alle activiteiten op het onderdeel water heeft geleid tot een integrale ambitie op dit thema. Inzet op alle aspecten is nodig om het waterbeheer op orde te houden, nu en in de toekomst.

2. Ambities

Definities, bestaande wetgeving en beleid

Definities

Primaire waterkering:

een 'primaire waterkering' is een waterkering, die beveiliging biedt tegen overstroming doordat deze ofwel behoort tot een dijkkring ofwel vóór een dijkkring is gelegen.

Regionale waterkering:

waterkering, niet zijnde een primaire waterkering als bedoeld in artikel 1.1 van de Waterwet, die beveiliging biedt tegen overstroming en tevens als zodanig is aangegeven in de provinciale Verordening Ruimte en als zodanig is opgenomen in de vastgestelde legger van de watersysteembeheerder.

Gemeentelijke riolering:

het rioleringsstelsel in Den Haag bestaat uit riolen voor de inzameling van afvalwater en hemelwater, gemalen, persleidingen en randvoorzieningen (o.a. bergbezinkbassins). Ook huisaansluitingen en kolken in openbaar gebied worden tot de gemeentelijke riolering gerekend. Voor de verwerking van hemelwater en grondwater zijn er voorzieningen zoals drainagesystemen en infiltratievoorzieningen. Met riolering wordt op deze factsheet alle infrastructuur (inclusief voorzieningen) bedoeld voor het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.

Waterhuishouding:

de wijze waarop water in een bepaald gebied wordt opgenomen, zich verplaatst, geborgen, gebruikt en afgevoerd wordt.

Watertoets:

de watertoets is erop gericht ruimtelijke functies en waterhuishoudkundige mogelijkheden optimaal op elkaar aan te laten sluiten. De watertoets beslaat het hele proces van vroegtijdig overleg tot aan de voorbereiding, vaststelling en eventuele beroepsfase van plannen en besluiten. Met de watertoets wordt water expliciet en evenwichtig meegewogen bij ruimtelijke plannen en besluiten.

Europese richtlijnen:

Kaderrichtlijn Water (verder KRW)

In deze richtlijn wordt een kader voor de bescherming van landoppervlaktewater, overgangswater, kustwateren en grondwater vastgesteld (art. 1). Met dat kader wordt beoogd aquatische ecosystemen en daarmee verband houdende ecosystemen en gebieden voor verdere achteruitgang

te behoeden, duurzaam gebruik van water te bevorderen en het aquatisch milieu een verhoogde bescherming en verbetering te bieden. Verder heeft de richtlijn tot doel een vermindering van verontreiniging van grondwater te bewerkstelligen en de gevolgen van overstromingen en perioden van droogte af te zwakken. Dit draagt bij tot de beschikbaarheid van voldoende oppervlaktewater en grondwater van goede kwaliteit voor een duurzaam, evenwichtig en billijk gebruik, tot een significante vermindering van de verontreiniging van grondwater, tot de bescherming van territoriale en mariene wateren en tot het bereiken van de doelstellingen van internationale overeenkomsten.

Grondwaterrichtlijn

De Grondwaterrichtlijn vraagt een goede chemische toestand van het grondwater. De goede chemische toestand van grondwater is met name gekoppeld aan de volgende twee beschermdoelen:

- de KRW onderkent het belang van de interacties tussen grondwater, oppervlaktewater en terrestrische ecosystemen. De KRW geeft aan dat het grondwater geen negatieve invloed mag hebben op het bereiken van de doelen van de bijbehorende oppervlaktewateren en grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen.
- het humaan gebruik van grondwater. De KRW vraagt namelijk een goede toestand van zowel het oppervlakte als het grondwater. Dit moet de bescherming en beschikbaarheid van drinkwaterbronnen faciliteren.

Richtlijn prioritair stoffen

De KRW is bedoeld om de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa op orde te brengen. De Europese Commissie heeft een lijst van stoffen opgesteld die in heel Europa met voorrang moeten worden aangepakt (KRW lijst). De Commissie heeft ook milieukwaliteitsnormen vastgesteld voor deze stoffen. Op de KRW lijst staan de prioritair stoffen die een groot risico vormen in en via het watermilieu. De meest risicovolle stoffen op de lijst zijn aangemerkt als prioritair gevaarlijk. De Europese Commissie heeft bepaald dat de lidstaten beheersmaatregelen moeten treffen, gericht op:

- het stoppen van emissies (vrijkomen) van de prioritair gevaarlijke stoffen
- het verminderen van emissies (vrijkomen) van de prioritair stoffen

De normen uit de richtlijn zijn in Nederland overgenomen in het herziene Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Bkwm).

Wetgeving

De wetgeving loopt niet parallel aan de indeling van de onderdelen van water. In onderstaand overzicht is de relevante wetgeving en het beleid in hoofdlijnen weergegeven. Vervolgens is een nadere afweging per subthema gemaakt en is daarbij tevens de sectorale ambitie weergegeven.

Waterwet

De Waterwet regelt de overheidszorg van watersystemen, waaronder waterkeringen, oppervlaktewater- en grondwaterlichamen. De wet is gericht op het voorkomen dan wel beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, de bescherming en verbetering van kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Wet Milieubeheer

Alle milieuaspecten vallen onder de Wet milieubeheer (Wm). De Wm treedt echter terug als een andere wet bepaalde milieuaspecten regelt, zoals het geval is met de Waterwet, die het overgrote deel van de watergerelateerde milieuaspecten regelt. De Waterwet ziet met name toe op het watersysteem terwijl de Wm ziet op de waterketen. Lozingen in rioolstelsels vallen onder de Wm, alsmede de gemeentelijke zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater en de daaraan gekoppelde verplichting tot het opstellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP).

Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) regelt de omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is de geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu. De Wabo regelt de procedures voor onder andere de Wm-vergunningverlening. Inhoudelijk regelt de Wabo ondermeer de vergunningplicht voor indirecte lozingen met daaraan gekoppeld een adviesrecht voor de waterbeheerder.

Wet bodembescherming

De Wet bodembescherming (Wbb) stelt regels om de bodem te beschermen. De Wbb maakt duidelijk dat grondwater een onderdeel van de bodem is. Ook lozingen in of op de bodem kunnen op grond van de Wbb worden gereguleerd.

Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

In het Besluit ruimtelijke ordening is opgenomen dat bij de voorbereiding van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden met de effecten van het plan op de waterhuishouding en dat het waterschap betrokken moet worden bij de voorbereiding van het plan.

Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Bkwm 2009)

In het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (Bkwm 2009) en de onderliggende Regeling monitoring kaderrichtlijn water (Regeling monitoring) zijn eisen gesteld, waaraan de kwaliteit van de oppervlaktewater- en grondwaterlichamen in beginsel moet voldoen. Deze eisen vloeien voort uit de kaderrichtlijn water, de richtlijn prioritaire stoffen en de grondwaterrichtlijn. De door de richtlijnen vereiste kwaliteit is de zogenaamde goede watertoestand.

Activiteitenbesluit

Van belang in het kader van het lozen (van afvalwater). Lozingen vanuit een inrichting worden met het Activiteitenbesluit geregeld, uitgezonderd lozingen in het oppervlaktewater.

Besluit lozen buiten inrichtingen

In dit besluit zijn regels opgenomen voor categorieën van lozingen die het gevolg zijn van activiteiten die plaatsvinden buiten inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer. Lozingen binnen inrichtingen vallen onder het Activiteitenbesluit.

Besluit lozing afvalwater huishoudens / Regeling lozing afvalwater huishoudens

Dit besluit regelt alle lozingsituaties die bij een particulier huishouden aan de orde kunnen zijn.

Regelgeving provincie en Waterschap

Provincie

Waterverordening Zuid-Holland

In deze provinciale verordening zijn onder meer veiligheidsnormen voor de regionale keringen en waterkwantiteitsnormen opgenomen.

Verordening Ruimte 2014

In deze verordening van de provincie Zuid-Holland is onder meer aangegeven hoe regionale keringen met bijbehorende zones bestemd moeten worden.

Waterschap

Keur Delfland

De Keur is een verordening met bepalingen die nodig zijn voor Delfland om zorg te dragen voor het watersysteem. De keur heeft een beschermend karakter en bevat gebods- en verbodsbepalingen om het watersysteem te beheren. De bepalingen hebben betrekking op het onderhoud, de aanleg en

gebruik van oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken. De leggers bepalen waar de keurbepalingen en algemene regels gelden.

Leggers

In de legger worden de waterstaatswerken en de daaraan grenzende zones zoals de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte aangegeven. Daarbij wordt in de legger de ligging, vorm, afmeting en constructie van de waterstaatswerken aangegeven en is aangewezen wie onderhoudsplichtige van een waterstaatswerk is. In de Binckhorst is de legger Regionale keringen, polderkaden en wateren (regionale waterkeringen en bijbehorende zones en ook oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden, bepaalde ondersteunende kunstwerken en bijbehorende zones) van belang.

Algemene regels behorende bij de Keur Delfland

In de keur is de grondslag opgenomen voor Delfland tot het stellen van algemene en nadere regels voor daarbij aangewezen onderwerpen. Delfland heeft in dit kader de Algemene regels vastgesteld. Hierin zijn vrijstellingen van de watervergunningplicht geregeld voor het verrichten van handelingen in en om waterstaatswerken en het onttrekken van grondwater.

Beleid

Beleid Hoogheemraadschap van Delfland

Waterbeheerplan 2016-2021, Strategie richting een toekomstbestendig en samenwerkingsgericht waterschap

In het Waterbeheerplan 2016-2021 (WBP5) heeft Delfland de ambities en doelstellingen voor de komende jaren vastgelegd. Voor de zorgplicht voor 'droge voeten', 'stevige dijken' en 'schoon water' zijn meerjarenprogramma's opgesteld die doorlopen tot 2021. Delfland zet in op integraal waterbeheer in het sterk verstedelijkt deel van Nederland. Samen met de gemeenten en andere partners werkt Delfland aan klimaatadaptatie. Een duurzaam en toekomstbestendig watersysteem is vertaald naar zelfvoorzienendheid door het sluiten van kringlopen van water, energie en grondstoffen. Om doelen te bereiken werkt Delfland samen met gebiedspartners. Delfland werkt aan het waterbewustzijn om de kosten van het waterbeheer waar mogelijk te verlagen en het draagvlak te vergroten voor het zelf nemen van maatregelen.

Handreiking watertoets voor gemeenten

In deze handreiking wordt het proces van de watertoets beschreven en het daarbij relevante beleid van Delfland benoemd.

De watertoets berust op twee uitgangspunten:

1. standstillbeginsel - negatieve effecten van ruimtelijke ontwikkelingen op het watersysteem worden voorkomen;
2. verbetering - in ruimtelijke ontwikkelingen worden de kansen die zich voordoen om bestaande knelpunten in het watersysteem te helpen oplossen, benut.

De watertoets mondt uit in een wateradvies. Delfland adviseert over de locatiekeuze, waterkansen, waterdoelen en randvoorwaarden waar het watersysteem aan moet voldoen en denkt mee. De initiatiefnemer is in principe zelf verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van de daarvoor benodigde berekeningen en voor het maken van keuzen.

Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast

Delfland zoekt steeds meer samen met de partijen in het gebied naar integrale, duurzame en innovatieve oplossingen. Oplossingen die niet alleen bijdragen aan het voorkómen van wateroverlast, maar die ook bijdragen aan de verbetering van het watersysteem en die tegemoet komen aan de belangen van alle partijen.

De beleidsnota bevat het Delflands beleid op hoofdlijnen voor het op orde brengen en het op orde houden van het watersysteem in relatie tot wateroverlast. Dit is zeker van belang bij nieuwe ontwikkelingen om mee te kunnen groeien met de klimaatverandering. In de beleidsnota is hiervoor een effectgerichte, gebiedsgerichte en marktgerichte aanpak uitgewerkt.

Beleidsnota Grondwaterbeheer Delfland 2009-2012

Met deze beleidsnota streeft Delfland naar een duurzaam beheerd grondwatersysteem met behoud van de aanwezige strategische voorraad zoet grondwater, een inrichting van het watersysteem die mede gebaseerd is op de kenmerken van het grondwater en een optimale afstemming van nieuwe grondgebruikfuncties op het grondwatersysteem, waarmee grondwateroverlast en grondwateronderlast zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Beleidsregel Medegebruik Regionale waterkeringen van Delfland

In de Beleidsregel Medegebruik Regionale waterkeringen van Delfland is aangegeven onder welke voorwaarden bebouwing, aanleg van kabels en leidingen en beplanting in de leggerzonering mogelijk is.

Toekomstbestendig Haags Water!, visie op het voorkomen van wateroverlast

Met de Wateragenda en de visie Toekomstbestendig Haags water! pakken Den Haag en Delfland de wateropgave integraal op, in samenhang met ruimtelijke ontwikkelingen, economie, recreatie en cultuurhistorie. Hiermee wordt invulling gegeven aan de gezamenlijke watertaak zoals die in de Waterwet en de Europese Kaderrichtlijn Water is vastgelegd.

In de visie 'Toekomstbestendig Haags water!' is aangegeven hoe het watersysteem in Den Haag anno 2015 functioneert, welke knelpunten er zijn en hoe het systeem robuust te houden. Het Haagse watersysteem is op dit moment grotendeels op orde. Uitgangspunt is dat de waterhuishouding ten gevolge van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen minimaal even goed blijft functioneren. Door kansen te benutten die zorgen voor een robuuster watersysteem en die bijdragen aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad, ook als het klimaat verder verandert, blijft het stedelijke gebied bestand tegen hevige regenbuien, hitte en periodes van droogte. In het stedelijke gebied is beperkte ruimte voor de traditionele opvang van water. Daarom is inzetten op meer creatieve en innovatieve vormen van waterberging en het benutten van kansen hiervoor voor belangrijk. Samenwerking tussen de gemeente en Delfland is daarvoor essentieel. In deze visie is ook een gezamenlijke aanpak afgesproken voor de watertoets. Uitgangspunt is dat ontwikkelingen zodanig worden aangelegd dat de waterhuishouding minimaal even goed blijft functioneren. Ook worden zo mogelijk kansen in het omliggende gebied benut. Uiteindelijk komen Den Haag en Delfland gezamenlijk tot een besluit.

Wateragenda (RIS 250208)

De Wateragenda bevat de maatregelen voortvloeiend uit deze strategie die er op gericht zijn om het functioneren en de beheersbaarheid van het watersysteem te verbeteren en tegelijkertijd een impuls te geven aan de robuustheid en leefbaarheid van de stad. Het realiseren van deze strategie is een geleidelijk proces dat voortdurend aandacht vraagt, zowel op de korte als (middel)lange termijn.

Gemeentelijk beleid

Gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020 (RIS 289287)

De Wet milieubeheer verplicht gemeenten om periodiek een gemeentelijk rioleringsplan, afgekort GRP, vast te stellen. Daarin moet worden aangegeven op welke plekken welke voorzieningen zijn of worden gerealiseerd, op welke wijze de gemeente inhoud geeft aan zijn zorgplichten voor afvalwater, regenwater en grondwater, hoe de afstemming is geregeld tussen de gemeente en het waterschap en wat de gevolgen voor het milieu zijn van de aanwezige voorzieningen en de in het plan aangekondigde activiteiten. De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen van afval- en regenwater en het transporten daarvan via gemalen naar de zuiveringsinrichtingen van het

waterschap. Het waterschap zorgt voor de zuivering van het water en is ook verantwoordelijk voor de oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit.

Vanwege de nauwe samenhang tussen de diverse onderdelen van het (afval)watersysteem maken het waterschap en de gemeente samen afwegingen over het omgaan met regenwater, oppervlaktewater en grondwater. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een duurzaam, schoon, veilig en gezond watersysteem, dat bijdraagt aan een aantrekkelijke en veilige (leef)omgeving, waar bewoners, bedrijven en bezoekers van Den Haag op een bewuste manier mee omgaan.

Vertaling naar de thema's

In het hierna volgende deel van de factsheet wordt beknopt ingegaan op de verschillende onderdelen van het thema Water. Zoals opgemerkt in de inleiding zijn de verschillende onderdelen van het thema vaak communicerende vaten. Dit met uitzondering van het onderdeel waterveiligheid, dit aspect heeft geen tot zeer weinig invloed op het 'natte gedeelte' van de verschillende onderdelen.

Oppervlaktewater

Voor het oppervlaktewater zijn de aspecten waterkwaliteit en waterkwantiteit van belang.

Waterkwaliteit

Op basis van de kaderrichtlijn water dient zowel een goede chemische als ecologische toestand bereikt te worden. Ook de doelstellingen van de grondwaterrichtlijn en richtlijn prioritair stoffen gaan nader in op de waterkwaliteit. De doelstellingen uit deze richtlijnen zijn verwerkt in het Besluit kwaliteitseisen monitoring water 2009 (Bkmw 2009) en de Regeling monitoring kaderrichtlijn water. Deze bestaan uit grondwaterkwaliteitsnormen en drempelwaarden. Den Haag en Delfland hebben zich bestuurlijk gecommitteerd aan een inspanningsverplichting om de waterkwaliteit te verbeteren. De Trekvlies is een kaderrichtlijnwater-waterlichaam waar een kwaliteitsverbetering gewenst is. Hier is de aanleg van bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers en drijvende vegetatie gewenst, mits dit past bij de ruimtelijke invulling.

Waterkwantiteit

Een goed functionerend watersysteem kan voldoende water vasthouden, bergen en afvoeren; het voorkomt overlast in perioden van hevige neerslag en droogte, nu en in de toekomst. De verdergaande verdichting van stedelijk gebied leidt er toe dat meer neerslag verwerkt moet worden, terwijl de beschikbare ruimte voor maatregelen steeds kleiner wordt. Met de klimaatverandering, verdichting en toename van verharding is de sponswerking van het watersysteem sterk verminderd, waardoor grote hoeveelheden neerslag minder goed kunnen worden opgevangen. In de toekomst zal het voorkomen van droogte meer aandacht vragen. Zie hiervoor de factsheet Klimaat & Energie. Den Haag en Delfland zijn samen verantwoordelijk voor het functioneren van het watersysteem in Den Haag en hebben hiertoe de visie 'Toekomstbestendig Haags water!' opgesteld. Den Haag en Delfland volgen de daarin beschreven gezamenlijke aanpak om wateroverlast te voorkomen danwel te beperken.

Grondwater

Sinds 2008 heeft de gemeente een zorgplicht om structurele problemen met een te hoge grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Deze zorgplicht heeft alleen betrekking op grondwater in de openbare ruimte. In het GRP 2016-2020 is dit uitgewerkt. De zorgplicht krijgt vorm door onder meer het -in overleg met Delfland- regelen van de waterstanden in sloten, de aanleg en onderhoud van drainageleidingen en het realiseren van groenvoorzieningen die water vasthouden. Delfland heeft dit onderwerp nader uitgewerkt in de Beleidsnota Grondwaterbeheer Delfland 2009-2012 en in de algemene regels behorende bij de Keur Delfland (betreft kleinere grondwateronttrekkingen).

Stedelijk afvalwater

Zoals gesteld in het kader van het GRP heeft de gemeente de plicht al het huishoudelijk afvalwater van huishoudens en bedrijven in te zamelen. Hiertoe dient een rioolstelsel, dat het afvalwater naar de afvalwaterzuivering transporteert. Ca. 70 % van alle hemelwater is ook op het riool aangesloten. Als de capaciteit niet voldoende is, stort het riool over op het oppervlaktewater. Vanwege de negatieve effecten hiervan op de kwantiteit en kwaliteit van het oppervlaktewater dient dit zoveel mogelijk voorkomen te worden. Producenten van het afvalwater zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het te lozen afvalwater en ook voor het gebruik van de aansluiting op het riool. Bij nieuwbouw of renovatie moeten regenwater en afvalwater gescheiden aan de gemeente worden aangeboden.

De meeste lozingen worden geregeld met algemene regels op grond van drie AMvB's: het Activiteitenbesluit, het Besluit lozing afvalwater huishoudens en het Besluit lozen buiten inrichtingen. Deze AMvB's onderscheiden zich van elkaar met de doelgroep waarop ze gericht zijn. Uitgangspunt is dat lozingen in het vuilwaterriool zijn toegestaan, mits wordt voldaan aan de voorschriften per activiteit en de zorgplicht.

Het overig lozen is verboden tenzij:

- expliciet toegestaan onder de voorwaarden van een besluit, of
- toegestaan bij maatwerkvoorschrift volgens artikel 2.2 (bodemlozingen en lozingen op een schoonwaterriool), of
- toegestaan met ontheffing op grond van artikel 10.63 Wm (alleen bij Besluit lozen buiten inrichtingen en zal binnenkort vervallen), of
- toegestaan met watervergunning (direct lozen in het oppervlaktewater).

Hemelwater

In het GRP 2016-2020 is aangegeven, dat de gemeente de plicht heeft regenwater doelmatig in te zamelen en te verwerken, wanneer de eigenaar van een perceel dat redelijkerwijs niet zelf kan. Sinds het begin van de jaren 70 heeft Den Haag voor dit doel waar mogelijk gescheiden rioolstelsels aangelegd voor afvalwater en voor regenwater. Regenwater wordt via een aparte regenwaterriolering afgevoerd naar het oppervlaktewater of geïnfiltreerd in de bodem (het zogenaamde 'afkoppelen'). Afkoppelen heeft verschillende voordelen. Het regenwater wordt niet langer nodeloos verpompt naar de afvalwaterzuiveringsinrichting. Hoe minder regenwater, hoe efficiënter de zuivering kan werken. Afkoppelen levert bovendien een belangrijke milieuwinst op voor de sloten door meer aanvoer van schoon water. Een afgekoppeld systeem is aanzienlijk minder gevoelig voor klimaatwijzigingen. Daarom wordt, niet alleen bij de aanleg van nieuwe riolering, bij grote rioolvervangingen en stedelijke vernieuwingsprojecten afkoppelen meegenomen als dit technisch mogelijk en doelmatig is.

Waterveiligheid

Voor alle waterkeringen binnen Delfland geldt 'Delflands Algemeen Waterkeringenbeleid'. Het voldoen aan de veiligheidsnorm is altijd een harde randvoorwaarde. Bij ruimtelijke ontwikkelingen die raken aan waterkeringen, bekijkt Delfland graag met de initiatiefnemer of er mogelijkheden zijn om kansen te pakken om de waterveiligheid van het achterland op een efficiënte manier te vergroten. In het plangebied liggen alleen regionale waterkeringen. De regionale keringen bieden overwegend bescherming tegen overstroming vanuit het binnenwater. De normen voor de regionale keringen zijn vastgelegd in de Waterverordening Zuid-Holland. Bebouwing, aanleg van kabels en leidingen en beplanting in de leggerzoning is uitsluitend onder voorwaarden mogelijk (zie beleidsregel medegebruik regionale waterkeringen).

Sectorale ambitie Water

Den Haag heeft water nodig om met plezier te kunnen wonen, werken en recreëren. De hoeveelheid snel afvoerend oppervlak is flink toegenomen en de druk op de beschikbare ruimte is groot waardoor uitbreiding van het watersysteem niet vanzelfsprekend is. Dit vergroot de kans op wateroverlast. Klimaatverandering brengt niet alleen steeds vaker langdurige hevige regen, ook treden er vaker lange periodes van droogte op en neemt hitte-stress toe.

De sectorale ambitie voor het waterbeheer is daarom: ‘Den Haag heeft een goed functionerende en toekomstbestendige waterhuishouding die de gevolgen van klimaatverandering en verstedelijking kan opvangen en bijdraagt aan een aantrekkelijke en leefbare stad, waar bewoners, bedrijven en bezoekers van Den Haag op een bewuste manier mee omgaan’.

3. Confrontatie A: Sectorale ambitie vs gebiedsvisie

In de gebiedsvisie is ten aanzien van de onderdelen grondwater, stedelijk afvalwater en waterveiligheid niets opgenomen.

De onderdelen oppervlaktewater en hemelwater komen op verschillende plaatsen terug. Het water is een van de bestaande kwaliteiten in de Binckhorst. De identiteit van de Binckhorst wordt immers in belangrijke mate bepaald door de aanwezigheid van het water in de vorm van de Trekvllet, de oude industriële havens en kades. Onderdeel van het ruimtelijk raamwerk is de inmiddels gerealiseerde aanleg van twee nieuwe waterbekkens in aansluiting op de Trekvllet (Poolsterhaven en Fokkerhaven).

In de doorkijk naar de toekomst wordt onder meer gewezen op extra waterberging als gevolg van nieuwe ontwikkeling (bij particulier initiatief ligt de verantwoordelijkheid hiervoor bij initiatiefnemers). Ook kan de introductie van vasthoudmaatregelen, zoals bijvoorbeeld groene daken, een bijdrage leveren aan het langer vasthouden en opvangen van hemelwater.

De beschrijving van de onderdelen van water -voorzover opgenomen- in de gebiedsvisie zijn in overeenstemming met de sectorale ambitie.

4. Bestaande situatie

Oppervlaktewater

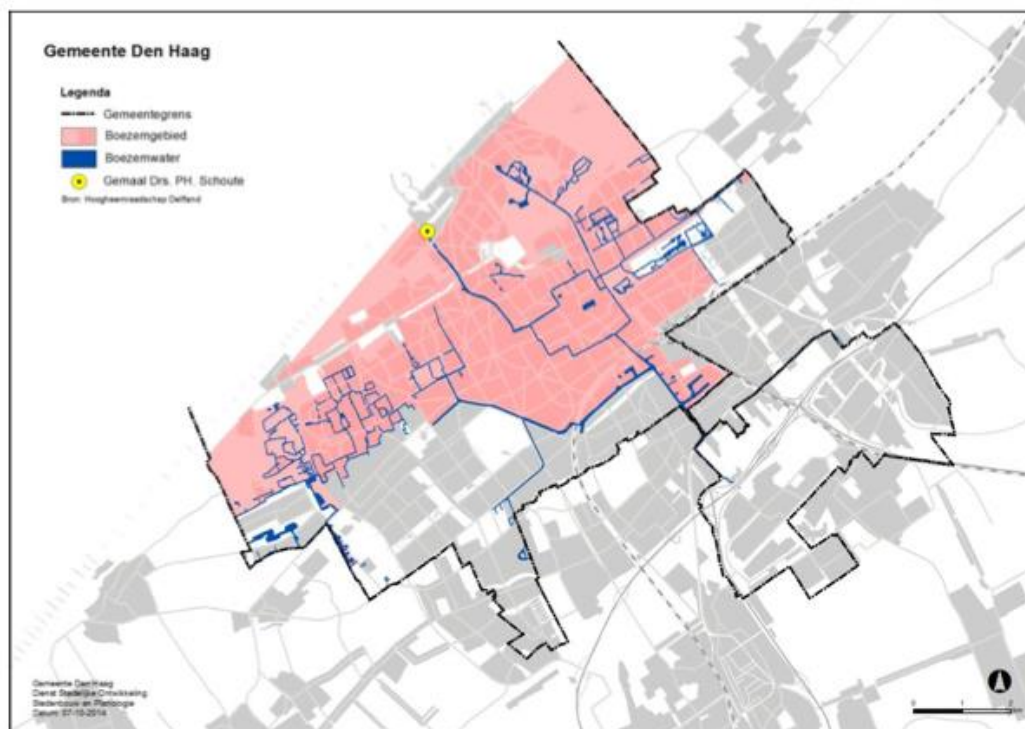
Het plangebied van de Binckhorst ligt deels in boezemgebied en deels in de Veen- en Binckhorstpolder. Aan de westzijde ligt de Trekvllet, een (boezem)watergang tussen de Vliet / Schie en het water in het centrum van Den Haag. Aan de oostzijde van de Trekvllet liggen vijf insteekhavens, 2 daarvan zijn in 2015 gegraven: de Poolster- en de Fokkerhaven. De slotgracht / de waterpartij rondom het historische kasteel van de Binckhorst staat in verbinding met de Trekvllet. Aan de zuidzijde ligt een grote insteekhaven, de Binckhorsthaven. De noordelijke tak daarvan heeft een industrieel karakter. Hier liggen bedrijven aan de kade die per schip bevoorrad worden. De zuidelijke tak fungeert als jachthaven. In het oostelijk deel van de Binckhorst ligt relatief weinig oppervlaktewater: alleen het (polder)water rondom de begraafplaats St. Barbara. Nabij het spoor liggen enkele smalle watergangen die verbonden zijn door erg lange duikers. Deze watergangen en duikers liggen veelal op moeilijk te bereikbare locaties en zijn daarom lastig te onderhouden. Het polderwater is met een lange duiker onder het spoor en de Utrechtsebaan door verbonden met de rest van de Veen- en Binckhorstpolder gelegen in Leidschendam-Voorburg. Deze duiker is ruim 200 meter lang.

De vele lange, lastig te bereiken en onderhouden duikers in het polderdeel en de relatief geringe hoeveelheid oppervlaktewater van zowel polder als boezemdeel zorgt voor een kwetsbare situatie. Hierin valt onderscheid te maken tussen het boezemgebied en het polderdeel. Hieronder wordt dat nader uitgelegd.

Boezemgebied

De Binckhorst ligt in het boezemgebied van Den Haag, in het deelgebied Centrum. Het boezemgebied van de Binckhorst watert vrij af op de Trekvljet en daaraan liggende havens die een peil hebben van - 0,43 m NAP. De Trekvljet sluit aan op het boezemwater in Den Haag dat via het afvoerkanaal naar gemaal Schoute stroomt en daar in zee wordt uitgemaal. Naar het oosten toe sluit de Trekvljet aan op de Vliet / Schie en de overige boezemwateren in het beheergebied van Delfland.

Uit de recent uitgevoerde Doorstroomstudie Den Haag blijkt dat in het Haagse boezemgebied bij langdurig hevige regen de kans op wateroverlast toe neemt. Het water kan bij langdurige hevige regen de stad niet snel genoeg verlaten en stijgt. Dit leidt onder andere tot een groter risico op wateroverlast in de omliggende lager gelegen delen van de stad en tot hoge stroomsnelheden in de grachten van het centrum. Aanpassingen aan de waterhuishouding zijn kostbaar en lastig te realiseren in dit dicht bevolkte gebied. Om gelijke tred te houden met de klimaatverandering zoeken Delfland en Den Haag naar maatregelen om regenwater langer vast te houden en te bergen: de sponswerking van de stad wordt dan vergroot.

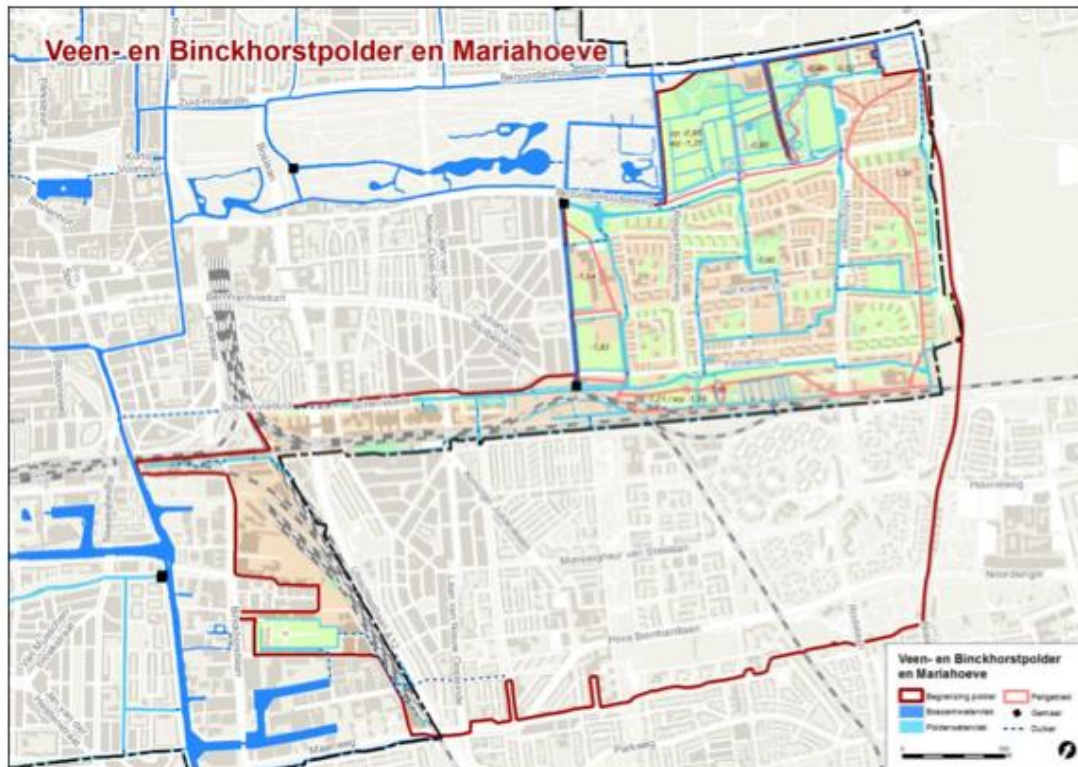

Boezemgebied (bron: Toekomstbestendig Haags water!)

Poldergebied

De Veen- en Binckhorstpolder omvat op Haags grondgebied naast de Binckhorst ook de Schenkstrook en Mariahoeve, het overige deel van de polder ligt in de gemeente Leidschendam-Voorburg. De polder is intensief verhard en bevat slechts 4% oppervlaktewater. De Veen- en Binckhorstpolder kent één peilgebied met een zomerpeil van -1,32 m NAP en een winterpeil van -1,40 m NAP. De aanvoer van water voor watergangen in de Binckhorst wordt onder andere geregeld met een inlaat in de Binckhorsthaven. Het water stroomt naar het Voorburgse deel van de Veen- en

Binckhorstpolder door een zeer lange duiker onder spoor en Utrechtsebaan door. Daar wordt het water via het gemaal van de Veen- en Binckhorstpolder uitgemalen op de Broeksloot. Dit gedeelte van de polder heeft enkele laaggelegen plekken, beperkte afvoercapaciteit en is zeer verhard. Om gelijke tred te houden met de klimaatverandering zoeken Den Haag en Delfland naar maatregelen om meer regenwater vast te houden in het gebied zonder dat er schade of overlast optreedt.

Afbeelding: Veen- en Binckhorstpolder (Bron: Toekomstbestendig Haags water!)

Grondwater

Deze paragraaf wordt ingevuld na de terinzagelegging van het voorontwerp-omgevingsplan

Stedelijk afvalwater

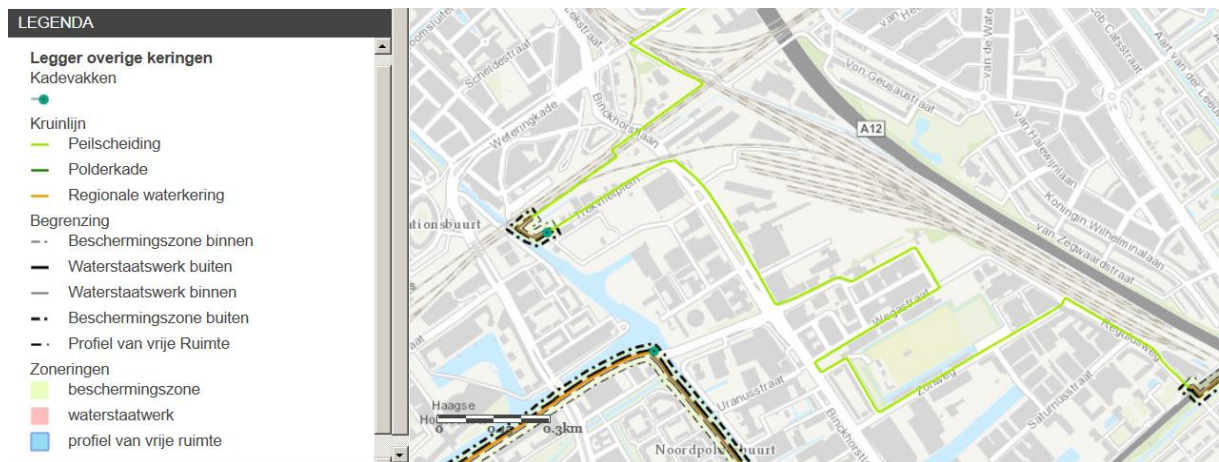
Het watersysteem van deze polder is sterk verweven met de rioleringsystemen van de gemeenten Den Haag en Leidschendam-Voorburg. De begrenzing van het rioleringsstelsel is groter dan de polder en omvat ook delen van het omringende boezemland. Het afwaterende oppervlak kan dan ook per neerslaggebeurtenis veranderen, o.a. bepaald door de werking van het rioolsysteem. In de Binckhorst ligt een gemengd rioolstelsel. Dit zal worden gehandhaafd. Wel wordt ervoor gekozen om afstromend regenwater van de vele percelen grenzend aan oppervlaktewater, zoveel mogelijk af te koppelen. Hierdoor kan een relatief groot oppervlak eenvoudig de gemengde riolering ontlasten en vermindert het aantal overstorten.

Hemelwater

Het hemelwater wordt lokaal opgevangen, zo mogelijk in de bodem geïnfilteerd en vertraagd afgevoerd naar het oppervlaktewater. Hierdoor neemt de bergingscapaciteit van het gebied toe en neemt de kans op schade en overlast bij hevige regen af.

Waterveiligheid

Sinds de recente leggerwijziging (2017) ligt alleen nog in een klein deel van de Binckhorst een genormeerde regionale waterkering III (1/100).

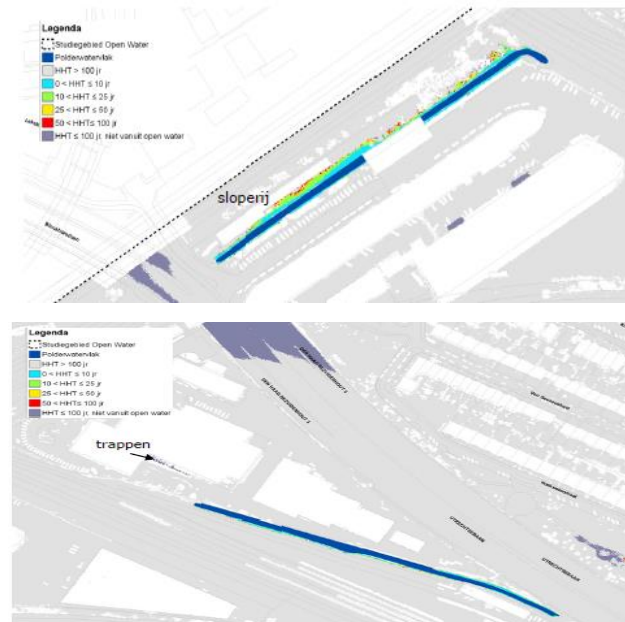
Bestaande knelpunten/aandachtspunten:

Voor het grootste gedeelte voldoet de Veen- en Binkhorstpolder aan de normen.

Aandachtspunten/knelpunten zijn vooral lokaal: laaggelegen gebieden zoals groenstroken, sportvelden, achtertuinen en mogelijke knelpunten bij bebouwing. In het plangebied liggen drie knelpunten.

1. Inundatie van laaggelegen maaiveld

Aan de noordzijde van de Binckhorst langs de spoorboog is het maaiveld laag en in combinatie met een slechte afvoer / doorstroming van oppervlaktewater is dit gebied kwetsbaar voor inundatie. Ook de net buiten de gemeente Den Haag gelegen Tennetlocatie is kwetsbaar voor inundatie. De inundatie van het maaiveld hier wordt veroorzaakt door Haags water.

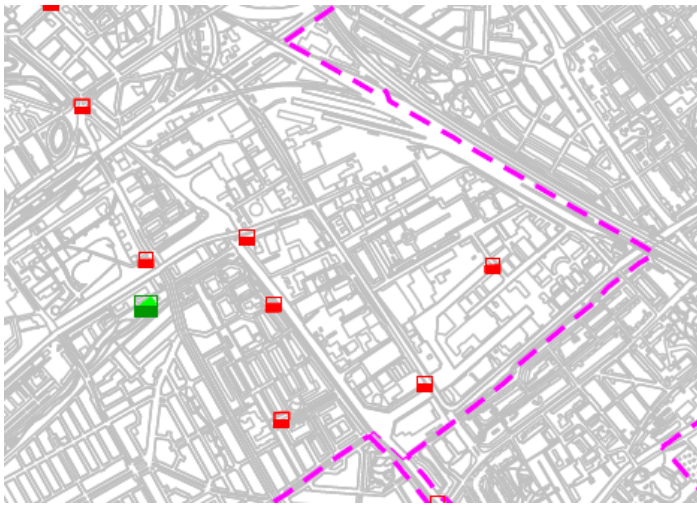
Figuur B 26: Inundatie bij de Tennetlocatie

2. *Lange duikers door open water*

In het polderdeel langs het spoor liggen veel lange duikers. Deze zijn lastig te beheren en vormen potentiële knelpunten in de doorstroming en afvoer van het gebied. Ook de lange duiker tussen bedrijventerrein Binckhorst en het gemeaal is op termijn kwetsbaar en lastig te vervangen.

3. *Vervuiling van het water*

- Op dit moment vindt de afvoer van vervuild regenwater vanuit de Utrechtsebaan naar het oppervlaktewater plaats;
- Als gevolg van het industriële verleden is sprake van lokale vervuiling van de waterbodem bij de Caballerofabriek (zie ook factsheet Bodemkwaliteit);
- Vanuit het gebied vinden er, op 3 plaatsen, overstorten vanuit het riool plaats naar het oppervlaktewater.

de locatie van drie overstorten in de Binckhorst.

5. Confrontatie B: Sectorale ambitie vs huidige situatie

De sectorale ambitie geeft geen extra knelpunten op het thema waterbeheer. Wel zijn er een aantal knelpunten/aandachtspunten uit de huidige bestaande situatie. Niet voor alle knelpunten/aandachtspunten uit de huidige situatie biedt het omgevingsplan een oplossing (zoals vervuild regenwater op de Utrechtsebaan). Wel zal aankomende periode nader onderzoek worden gedaan naar klimaatadaptatie in de Binckhorst. Eventuele maatregelen die hieruit zullen volgen zullen als ambtshalve wijziging worden opgenomen in het vast te stellen omgevingsplan. De verwachting is dat dergelijke maatregelen ook een positief effect hebben op de waterhuishouding in de Binckhorst.

Onder hoofdstuk 4 'Bestaande situatie' zijn een aantal bestaande knelpunten/aandachtspunten beschreven. Dit betreffen:

1. Inundatie van laaggelegen maaiveld
Er wordt ingezet op het verbeteren van de afvoercapaciteit van watergangen en duikers door extra onderhoud op moeilijk bereikbare locaties. Als dat niet voldoet dan zullen maatwerkoplossingen per locatie worden gezocht.
2. Lange duikers door open water
Vooralsnog wordt ingezet op het vergroten van de sponswerking, om plaatselijke inundatie te voorkomen en de afvoer door de duiker niet te vergroten. De afhankelijkheid daarvan voor de

afwatering van een deel van het gebied is een aandachtspunt en kan verkleind worden door afkoppelen en vergroten van de waterbergingscapaciteit in het plangebied de Binckhorst. Bij ontwikkelingen zal steeds worden bekeken of maatregelen die daarmee in samenhang kunnen worden getroffen, kunnen bijdragen aan het verminderen of liefst voorkomen van overlast.

3. Vervuiling van het water

- De afvoer van het vervuild regenwater dient op termijn in combinatie met herstructurering of groot onderhoud aan de Utrechtse Baan te worden beëindigd. Dit betreft een knelpunt dat niet in het omgevingsplan kan worden opgelost. Dit zal met de wegbeheerder tzt nader moeten worden opgepakt.
- Met de ambitie die is opgenomen in de factsheet Bodemkwaliteit en de vertaling daarvan in de regels “functie is passend bij het beoogde gebruik en de bodemkwaliteit mag niet verslechteren” is geborgd dat dit een randvoorwaarde is waaraan toekomstige ontwikkelingen aan moeten voldoen. Zolang de kans op blootstelling of verspreiding niet toeneemt, is er geen aanpak vereist.
- De overstort bij de Mercuriusweg zal vanwege de aanleg van de Victorie Boogie Woogie tunnel worden vergroot.

6. Borging in omgevingsplan

Om de ambities voor het thema water, die een gevolg zijn van wettelijke regels en beleid van de gemeente en van Delfland, goed te borgen in het omgevingsplan zijn verschillende regels opgenomen.

Als algemene randvoorwaarden die op alle nieuwe initiatieven van toepassing is, is de regel opgenomen dat het belang van afvalwatertransport en verwerking gewaarborgd is. Dit is een open norm die is uitgewerkt in een beleidsregel.

Voor initiatieven waarbij sprake is van bouwen, verbouwen of renoveren zijn de volgende regels opgenomen:

- het belang van de waterhuishouding en het beheer en onderhoud daarvan wordt in acht genomen;
- rekening wordt gehouden met de gevolgen van de klimaatverandering op de waterhuishoudkundige situatie;

Ook deze regels zijn uitgewerkt in een beleidsregel.

Voor initiatieven waarbij sprake is van grondroering is de regel opgenomen dat het belang van waterveiligheid in acht wordt genomen. Om deze regel concreet te maken is ook voor deze regel een beleidsregel opgesteld. Daarnaast zijn de bestaande waterkeringen in het GIS-systeem opgenomen.

7. Samenvatting

Ambitie Binckhorst

“Den Haag heeft een goed functionerende en toekomstbestendige waterhuishouding die de gevolgen van klimaatverandering en verstedelijking kan opvangen en bijdraagt aan een aantrekkelijke en leefbare stad, waar bewoners, bedrijven en bezoekers van Den Haag op een bewuste manier mee omgaan”